

27.5.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@minedu.fi
varhaiskasvatuslaki@minedu.fi

Viite Lausuntopyyntö varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön
uudistamistyöryhmän esityksistä OKM/59:00/2012

Lapin aluehallintoviraston lausunto varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esityksistä

Lapin aluehallintovirasto katsoo, että työryhmän esittämät säädösehdotukset selkiinnyttävät osaltaan päivähoitoa ja varhaiskasvatusta koskevaa lainsäädäntöä.

Lapin aluehallintoviraston näkemyksen mukaan varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esittämät muutokset varhaiskasvatuksen henkilöstön ammattinimikkeisiin ja tiukennukset lastenhoitajien, perhepäivähoitajien ja avustajien kelpoisuusvaatimuksiin ovat perusteltuja.

Lapin aluehallintovirasto pitää tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna myös sitä, että työryhmä ei päätenyt esittämään hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaista subjektiivisen oikeuden rajaamista, vaan esittää nykyisen subjektiivisen päivähoito-oikeuden säilyttämistä ennallaan. Rajaaminen kaventaisi lapsen ja perheiden yhdenvertaisuutta sekä heikentäisi tasa-arvoa. Lapsen oikeutta osallistua varhaiskasvatukseen ei pidä rajata taloudellisin perustein, vaan lapsella on oltava oikeus päiväkodissa tai perhepäivähoidossa annettavaan kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, johon osallistumisesta lapsen huoltajat päättävät. Laadukas varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa.

Lapin aluehallintovirastossa on ollut käsiteltävänä viime vuosien aikana muutamia kanteluita, jotka ovat liittyneet kuntien päivähoitoa koskeviin järjestelyihin ja huoltajien mielestä kohtuuttomiin kuljetusmatkoihin. Varhaiskasvatuspalvelut on määriteltävä lainsäädännössä selkeästi lähipalveluiksi. Perheen täytyy voida valita lapselle sopivin hoitomuoto kohtuullisen matkan päästä kotoa ottaen huomioon lapsen ikä ja perheen

olosuhteet . Pykälään 4 tehty lisäys liikenneyhteyksistä ja kuljetusmatkoista parantaisi harvaan asutuilla alueilla päivähoidon saavutettavuutta.

Aluehallintovirasto pitää myös tärkeänä, että lakiin kirjataan selkeä velvoite kunnalle huolehtia, että varhaiskasvatusta järjestetään kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan suomeksi, ruotsiksi ja saameksi.

Henkilöstön tehtävät ja kelpoisuusvaatimukset

Lapin aluehallintovirasto pitää erittäin tärkeänä säädösten selkeyttä päiväkodin henkilöstön kelpoisuusvaatimusten osalta. Laadukkaan varhaiskasvatuksen edellytys on koulutettu, osaava, ammattitaitoinen ja riittävä henkilöstö.

Kelpoisuusvaatimukset eivät kuitenkaan saa olla este sille, että eri koulutusväylät sulkisivat pois tutkintojen täydentämismahdollisuuden. Koulutuksellinen umpikuja tulee purkaa ja taata esim. sosionomeille (AMK) mahdollisuus täydentää tutkintoaan esiopettajakelpoisuuden saamiseksi.

Työryhmän esityksen mukaan säädetyistä mitoituksista voidaan poiketa vain äkillisen ja ennakoimattoman syyn johdosta. Lapin aluehallintoviraston näkemyksen mukaan poikkeamismahdollisuus on hyvä määritellä. Tämä ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että päivähoito/ varhaiskasvatus keskitetään suurempiin yksiköihin, jos sijaista ei ole saatavissa esitetystä ajassa. Koulutetun varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus varsinkin lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on haasteellista esityksessä mainitussa ajassa jopa suuremmissa kaupungeissa puhumattakaan maaseutumaisista taajamista.

Johtaja

Elisa Suutala

Opetustoimen ylitarkastaja

Kari Torikka

Tiivistelmä Lapin aluehallintoviraston lausunnosta

Lapin aluehallintoviraston katsoo, että työryhmän esittämät säädösehdotukset selkiyttävät osaltaan päivähoitoa koskevaa lainsäädäntöä.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan pykälään 4 tehty lisäys liikenneyhteyksien ja kuljetusmatkojen osalta on tarpeellinen ja parantaa harvaan asutuilla alueilla päivähoiton saavutettavuutta.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että lakiin kirjataan selkeä velvoite kunnalle huolehtia, että varhaiskasvatusta järjestetään kunnassa esiintyvän tarpeen mukaan suomeksi, ruotsiksi ja saameksi.

Lapin aluehallintoviraston näkemyksen mukaan työryhmän esittämät selkiytykset varhaiskasvatuksen henkilöstön ammattinimikkeisiin ja tiukennukset lastenhoitajien, perhepäivähoitajien ja avustajien kelpoisuusvaatimuksiin ovat perusteltuja. Samoin työryhmän esittämää henkilöstön mitoitus- ja siitä poikkeamismahdollisuutta aluehallintovirasto pitää tarkoituksenmukaisena.

Lapin aluehallintovirasto pitää perusteltuna myös sitä, että työryhmä ei päätenyt esittämään subjektiivisen oikeuden rajaamista vaan esittää nykyisen subjektiivisen päivähoito-oikeuden säilyttämistä ennallaan.

Aluehallintoviraston käsityksen mukaan on todennäköistä, että rajaus lisäisi eriarvoisuutta ja varhaislapsuudessa alkavaa syrjäytymisuhkaa. Huoltajilla tulee olla edelleen vapaus valita ilman olosuhdekartoitusta, käyttävätkö he päivähoito-oikeutta vai eivät.